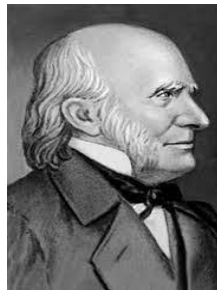
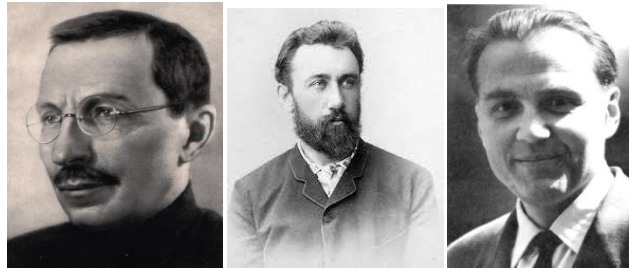

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

**ПЕРСОНАЛІЇ
У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ**

*Матеріали науково-практичної конференції здобувачів
першого (бакалаврського), другого (магістерського),
третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти,
вересень 2022 р., кафедра освітології та інноваційної педагогіки Харківського
національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди*

До 300-річчя з Дня народження Г.С. Сковороди

Харків – 2022

Лисогор Т., Боярська-Хоменко А.	
Актуальність педагогічної спадщини Б. Грінченка.....	50
Ловчикова В., Боярська-Хоменко А.	
Г.С. Сковорода і сучасні підходи до виховання.....	52
Лосєва К., Яліна В.	
А.С. Макаренко про виховання.....	54
Май Вень, Мороз А., Твердохліб Т.	
Погляди Карла Орфа на методику музичного виховання дошкільників і молодших школярів.....	57
Марченко А., Боярська-Хоменко А.	
Педагогічні ідеї Фрідріха Фребеля.....	61
Мурзіна Д., Твердохліб Т.	
Поєднання народності й естетичного виховання у науковому доробку К. Ушинського.....	63
Науменко А., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т.	
Григорій Сковорода, його філософія виховання щасливої людини.....	66
Нікітін О., Яліна В.	
Особистість учителя у поглядах А.С. Макаренка.....	70
Новіцька В., Яліна В.	
Розвиток ідей естетичного виховання засобами танцю.....	73
Пашенко І., Боярська-Хоменко А.	
К.Д. Ушинський про вимоги до вчителя.....	77
Плем'яник Д., Боярська-Хоменко А.	
Актуальність принципів навчання Я.А. Коменського	79
Пономарьова В., Боярська-Хоменко А.	
Гуманізм в педагогічній спадщині Г.С. Сковороди.....	81
Семенець Є., Яліна В.	
А.С. Макаренко про сімейне виховання.....	84
Семенчук К., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т.	
Педагогічні ідеї Г.С. Сковороди.....	86
Сидоренко Ф., Боярська-Хоменко А.	
Педагогічні ідеї Мішеля Монтеня в сучасному світі.....	90
Сінчевська К., Яліна В.	
Особистість дитини крізь призму спадщини В.О. Сухомлинського.....	92
Сутановська В., Білик В.	
Шляхи формування навичок soft skills здобувачів освіти у процесі викладання педагогічних дисциплін	95
Худас А., Боярська-Хоменко А.	
Я.А. Коменський: принципи виховання і вимоги до вчителя.....	98
Чаплигін А., Боярська-Хоменко А.	
Роль педагогіки Антона Макаренка у сучасному світі.....	99

Я.А. КОМЕНСЬКИЙ: ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ І ВИМОГИ ДО ВЧИТЕЛЯ

Худас Анна
фізико-математичний факультет
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник – А. Боярська-Хоменко

Дуже багато видатних педагогів зробили вагомий внесок в розвиток педагогіки в цілому. І якщо розповідати про здобутки кожного з них не вистачить навіть ста сторінок, тому в своїй роботі я хочу викормити одного з педагогів, а саме Я.А. Коменського – автора однієї з найвідоміших педагогічних праць «Велика дидактика» й визначити наскільки актуальними його погляди є в наш час.

Я.А. Коменський першим обґрунтував принцип природовідповідності у вихованні, тобто людина розглядалась як частина природи. На його думку людина – маленький світ, а отже і розвивається синхронно з природними законами. Але, важливо відмітити, що автор обґрунтовує цей принцип не на підставі спостережень за флорою та фауною, а спираючись виключно на свій педагогічний досвід і особливості дітей такі як: психологічні, природні та вікові.

Я виокремила, особисто для себе, найголовніші його педагогічні погляди та вимоги до вчителя і хочу їх проаналізувати. Тож мету виховання Я.А. Коменський вбачав в підготовці людини до майбутнього життя на небі, а також до справжнього життя на землі.

Спочатку я хочу розглянути його педагогічні погляди, які мене зацікавили, а саме: оволодіння мудрістю, доброчесністю та благочестям. Розглянемо ці складові окремо.

Оволодіння мудрістю, в це поняття Я.А. Коменський вклав такий посил, що дитина повинна знати все про себе та речі довколишнього світу. Реалізовується за допомогою розумового виховання та освіти. Оволодіння доброчесністю – зовнішня і внутрішня вихованість. Досягається за допомогою морального виховання. Оволодіння благочестям – внутрішнє богошанування, зв'язок із Богом. Здійснюється шляхом релігійного виховання.

Проаналізувавши ці погляди, я зрозуміла, що в сучасному освітньому середовищі актуальними будуть не всі. Дійсно оволодіння мудрістю та

доброчесністю є невід'ємною частиною у вихованні дитини, оскільки вона повинна знати все про середовище в якому знаходиться, про процеси які відбуваються навколо неї, вміти стримувати свої емоції, бути чемною та добропорядною. Якщо ми розглядаємо питання релігійного виховання, то, на мою думку, в сучасному світі воно є недоречним, бо в одному колективі можуть зібратись діти різних віросповідань і тому такі уроки можуть призвести до нав'язування релігійних поглядів учням, що не є коректним.

Серед вимог до вчителя я виокремила такі моменти: вчитель повинен готуватись в спеціальних навчальних закладах, де він набуває спеціальної підготовки та високої моралі; вчитель – приклад в усьому для учнів; вчителі – це батьки духовного розвитку дитини; вчитель повинен постійно пам'ятати мету і завдання виховання учнів свого класу та чітко уявляти кого він повинен виховати і докладати максимум зусиль до цього.

Після опрацювання вимог до вчителя Я.А. Коменського я дійшла висновку що всі вони є актуальними в сучасному світі.

Отже, можна дійти висновку, що педагогічні погляди Я.А. Коменського є актуальними в наш час і активно використовуються в сучасному освітньому середовищі, звісно деякі з них підлаштовують під сучасне цифровізоване суспільство, але більшість залишаються незмінними.

Список використаних джерел

1. Історія педагогіки: навч. пос. за заг. ред. Троцько А.В. Харків, 2008. 544 с.
2. Хрестоматія з історії педагогіки: в 2-т. / за заг. ред. чл.-кор. НАПН України, д-ра пед. наук, професора А.В. Троцько. Харків: ХНАДУ, 2011

РОЛЬ ПЕДАГОГІКИ АНТОНА МАКАРЕНКА У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Чаплигін Антон

фізико-математичний факультет

ХНПУ імені Г.С Сковороди

Науковий керівник – А. Боярська-Хоменко

Педагогічна діяльність А. Макаренка розпочалась у 1920 р. тривала до 1934 р., коли радянська система навчання набула такої форми, яка вкрай не підтримувала ідеї цього видатного педагога.

На відміну деяких педагогів минулого, він приділяв особу увагу особистості вчителя, його стосункам з учнями, необхідності вчитися разом.